

Memo

IPU – Workshop for parliamentarians on AI 3/3: Global responses to emerging advanced artificial intelligence technology

1. Opening

Op woensdag 6 maart 2024 werd [de laatste](#) van de drie 'capacity building' workshops voor parlementariërs over artificiële intelligentie (AI) gehouden.¹ De grootschalige inzet van AI, die ingrijpende veranderingen in de samenleving teweegbrengt, stimuleert parlementariërs wereldwijd om na te denken over wetgevende kaders en samenwerkingsverbanden. De focus van de derde workshop lag op internationale wetgevende initiatieven en samenwerking op het gebied van AI.

De workshop werd afgetrapt door de moderator Denis Naughten, voorzitter van de IPU werkgroep 'Science and Technology'. Wereldwijd staan we voor ongeëvenaarde uitdagingen die nationale grenzen overschrijden, zoals klimaatverandering, de energiecrisis en de ontwikkeling van nanotechnologie. Deze problemen kunnen niet geïsoleerd worden opgelost. Een universele toegang tot AI-technologie is noodzakelijk om ze te overwinnen. Naughten belichtte de digitale kloof tussen landen, die naar verwachting nog groter zal worden door de ontwikkeling van AI. Hij benadrukte dat het niet alleen om een technologiekloof gaat, maar vooral om een kloof in kennis en mogelijkheden rondom AI. Het overbruggen van deze kloof is cruciaal.

2. Presentatie: de Europese AI-Act

Martin Ulbrich, senior beleidsexpert op het gebied van AI van de Europese Commissie, verzorgde een presentatie over de Europese AI-Act. Voordat hij stilstond bij de totstandkoming van de AI-Act, maakte hij twee inleidende opmerkingen. Ten eerste wees hij erop dat de regulering van AI beïnvloed wordt door de terminologie die we hanteren. Zo verkiezen we de term 'artificiële intelligentie' boven 'diepe neurale netwerken', omdat we de technologie associëren met menselijke intelligentie. Dit blijkt bijvoorbeeld wanneer we spreken over 'hallucineren' als generatieve AI een incorrect antwoord produceert. We antropomorfiseren de technologie en dat heeft invloed op onze benadering van regulering. Ten tweede benadrukte hij dat we voorzichtig moeten zijn met voorspellingen. In 2015 dachten velen dat zelfrijdende auto's tegen 2020 een feit zouden zijn. Nu, in 2024, zijn zelfrijdende auto's nog niet op grote schaal gerealiseerd. Anderzijds had niemand in 2015 de opkomst van generatieve AI voorzien. Dit illustreert hoe we de neiging hebben om ons vermogen om de toekomst te voorspellen te overschatten.

¹ De workshops werden georganiseerd door de Interparlementaire Unie (IPU) ter voorbereiding op de IPU-resolutie over de impact van artificiële intelligentie op democratie, mensenrechten en de rechtsstaat. De eerste en tweede workshop in deze serie kunnen via de website van de IPU worden teruggekeken [Past events | Inter-Parliamentary Union \(ipu.org\)](#).

Vervolgens besprak Ulbrich hoe de Europese AI-Act tot stand is gekomen. Europa is het eerste continent met een uitgebreide, specifiek op AI gerichte regelgeving. De Europese Commissie kwam in 2021 met het voorstel, zonder dat er wereldwijd een precedent was voor de regulering van AI. Er moest een keuze gemaakt worden tussen twee benaderingen: het reguleren van specifieke toepassingen van AI, of het invoeren van algemene regelgeving voor AI. Uiteindelijk koos de Europese Commissie voor een uniform regelgevend kader dat verschillende risiconiveaus onderscheidt: minimaal risico, hoog risico, onaanvaardbaar risico en transparantierisico. Dit wordt aangevuld met een bijlage waarin de AI-toepassingen die binnen de werkingssfeer van de AI-Act vallen zijn opgesomd. De AI-Act zal naar verwachting in mei in werking treden.

Ulbrich kreeg de vraag voorgelegd hoe parlementariërs kunnen waarborgen dat de door hen ontwikkelde wetgeving toekomstbestendig is. Ulbrich stelde dat dit feitelijk onmogelijk is, aangezien je niet kunt reguleren voor technologieën die momenteel nog niet bestaan. Dit betekent echter niet dat nieuwe technologieën in een vacuüm terecht komen. Er is altijd wetgeving van toepassing; denk bijvoorbeeld aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en anti-discriminatiewetgeving. Ulbrich voorspelde dat ook de AI-Act binnen enkele jaren verouderd zal zijn door de snelle technologische ontwikkelingen. Het is de taak van de wetgever om hier zo adequaat mogelijk op te reageren.

Tot slot behandelde Ulbrich kort de uitdaging die deepfakes met zich meebrengen. Voorheen gold dat als mensen iets met eigen ogen konden zien, dit als bewijs van de waarheid kon worden beschouwd. Deepfakes brengen hier verandering in. We staan nu voor twee keuzes: 1) we kunnen proberen de huidige situatie te handhaven, door bijvoorbeeld gebruik te maken van watermerken; 2) als het ons niet lukt de betrouwbaarheid van wat we zien te waarborgen en we niet langer kunnen vertrouwen op de afbeeldingen en video's, zal persoonlijk contact opnieuw de norm moeten worden.

3. Presentatie: AI-governance

Quintin Chou-Lambert, senior officer op het gebied van technologie bij de VN, ging in op de internationale ontwikkelingen rond AI en de samenwerking binnen het AI-adviesorgaan van de VN. Hij benadrukte dat AI-governance een wereldwijde uitdaging vormt, die regionale of nationale grenzen overstijgt. Daarom is het essentieel om een inclusieve benadering te hanteren en de gehele wereldbevolking te betrekken; vooral de landen die momenteel geen toegang hebben tot deze technologie.

De VN streeft naar een collectieve aanpak op het gebied van AI: het Adviesorgaan voor AI, behoort met vertegenwoordigers uit 33 landen tot een van de meest inclusieve groepen die zich richten op AI-ontwikkelingen. Dit orgaan heeft reeds meer dan 40 keer vergaderd en heeft in december 2023 een [tussentijds rapport](#) gepubliceerd. Het rapport stelt 7 principes voor die als richtlijn moeten dienen voor AI-governance. Verder worden bepaalde kernfuncties van AI-governance geïdentificeerd. Deze omvatten onder andere het periodiek beoordelen ontwikkelingen van AI, het harmoniseren van normen en kaders, het bevorderen van internationale samenwerking, het monitoren van risico's, en het ontwikkelen van bindende verantwoordelijkheidsnormen.

4. Discussie

Tijdens de discussie werd nadrukkelijk de focus gelegd op inclusiviteit rondom AI. Quintin Chou-Lambert wees op het stereotype dat de Europese Unie de software en de eindgebruikers levert, terwijl Azië de chips produceert. In Afrika en Latijns-Amerika wordt nog niet op grote schaal AI toegepast, maar verwacht wordt dat juist in deze regio's aanzienlijke groei zal optreden. Voor deze landen is het een kritiek moment om de voorwaarden te bepalen waaronder internationale technologiebedrijven toegang krijgen tot hun markten, consumenten, en data.